

ÇÖLLEŞME/ARAZİ BOZULUMU İLE MÜCADELE RAPORU

Çölleşme: Kurak, yarı kurak ve yarı nemli alanlarda iklim değişiklikleri ve insan faaliyetleri de dâhil olmak üzere çeşitli faktörlerden kaynaklanan arazi bozulumu olarak tanımlanmıştır.

Çölleşme/arazi bozulumuna birçok etken neden olmaktadır. Bu etkenler arasında en önemlileri;

Doğal Nedenler:

- ✓ Toprak aşınımı,
- ✓ İklimsel değişim,

Teknik Nedenler:

- ✓ Ormansızlaşma,
- ✓ Yanlış ve aşırı otlatma,
- ✓ Anız yakımı,
- ✓ Toprağın aşırı kullanımı,
- ✓ Plansız ve aşırı sulama,
- ✓ Amaç dışı toprak kullanımı (betonlaşma, taşıma, vs.),
- ✓ Toprak kirlenmesi,
- ✓ Yanlış toprak işleme,
- ✓ Toprak ve ekosistemlerin yanlış planlanması ve kullanımı,

Sosyoekonomik, Yönetimsel ve Yasal Nedenler:

- ✓ Yasal Mevzuat,
- ✓ Bilinçsizlik,
- ✓ Eğitim/Bilinçlendirme,
- ✓ Fakirlik,
- ✓ Göç.

Çölleşme/arazi bozulumuna ile mücadele için alınması gereken tedbirler:

Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi;

- ✓ Yasal düzenlemeler,
- ✓ Kurumsal yapılanmalar,
- ✓ Eğitim/Bilinçlendirme,

Uygulama faaliyetleri:

- ✓ Ağaçlandırma çalışmaları,
- ✓ Rehabilitasyon çalışmaları,
- ✓ Erozyon kontrol çalışmaları(su ve rüzgâr erozyonu vb.),
- ✓ Orman alanlarının korunması,
- ✓ Bozuk orman alanlarının iyileştirilmesi,
- ✓ Mera ıslahı çalışmaları(planlı otlatma vb.),
- ✓ Verimli su kullanımı(Damlama ve yağmurlama sulama vb.),
- ✓ Tarım alanlarında uygun işleme yöntemlerinin kullanılması,
- ✓ Tarım alanlarında uygun bitki deseni uygulanması,
- ✓ İyi tarım uygulamaları,
- ✓ Organik tarım destekleri,
- ✓ Yenilenebilir enerji kullanımı.

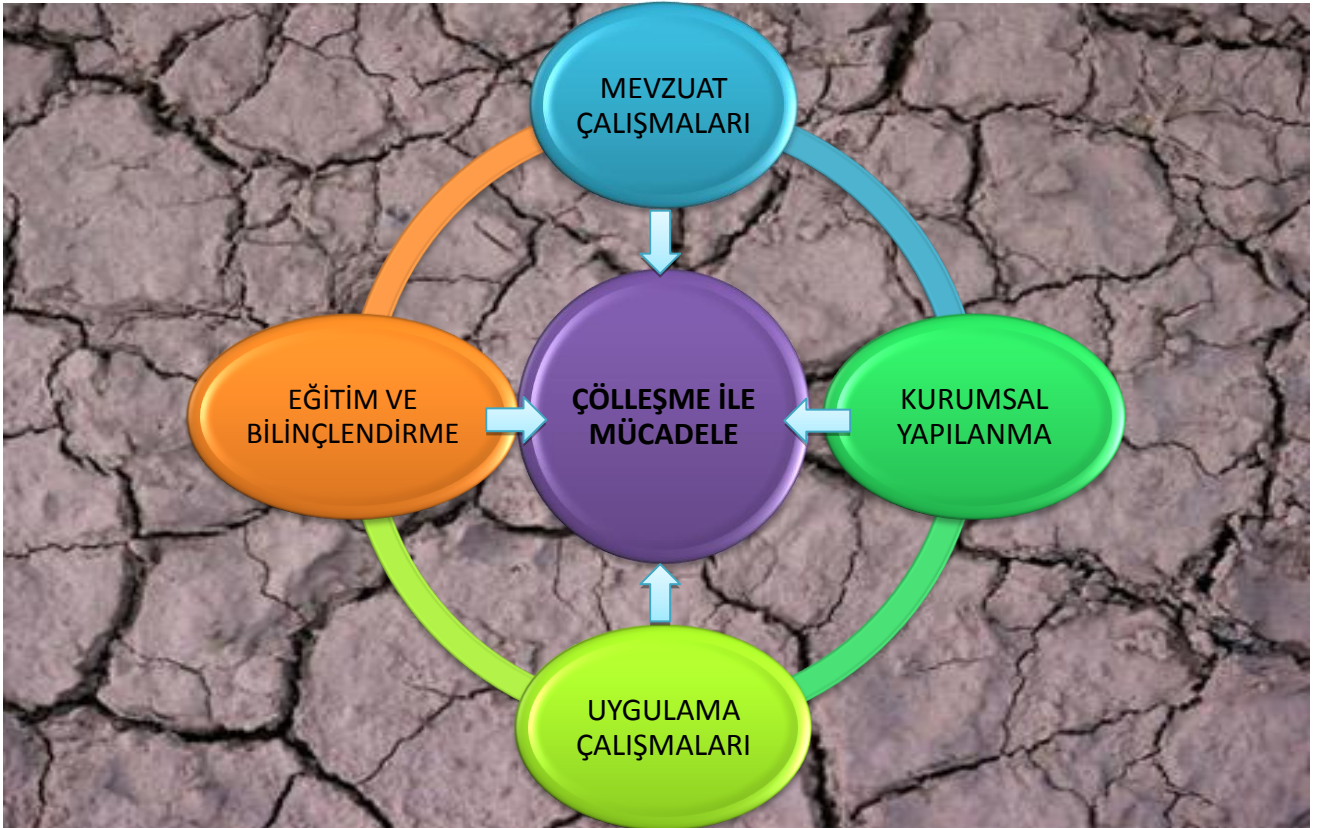
Çölleşme ile mücadelede tüm kurumlar, sivil toplum kuruluşları(STK), üniversiteler ortak çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmaların sürdürülebilir olabilmesi için halk bilinçlendirilerek sürekli bir katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 2005 yılında “Çölleşme ile Mücadele Türkiye Ulusal Eylem Programı” hazırlanarak ilgili kurumların sorumlulukları dâhilinde yapacağı faaliyetler 63 eylem altında belirlenmiştir. Söz konusu eylem planı kapsamında ilgili kurumlara resmi yazı gönderilerek(Bakanlıklar-STK-Üniversiteler) 2005-2012 yılları arasında yaptığı çalışmalar talep edilmiş olup bunlardan yararlanılarak aşağıdaki veriler üretilmiştir.

NOT: Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi(UNCCD)'ne üye ülkeler “Gelişmiş ve Etkilenmiş Ülkeler” kapsamında UNCCD sekreteryasına her iki yılda bir raporlama yapmakla yükümlüdür. Genel Müdürlüğümüz bu verilerden yararlanılarak sekreteryaya raporlama yapmaktadır.

<http://www.unccd-prais.com/Data/Reports>

“Çölleşme ile Mücadele Türkiye Ulusal Eylem Programı” kapsamında ilgili kurumlardan elde edilen veriler (2005-2012) 4 (dört) ana başlıkta sınıflandırılmış olup tablo ve grafiksel olarak aşağıda sunulmuştur.

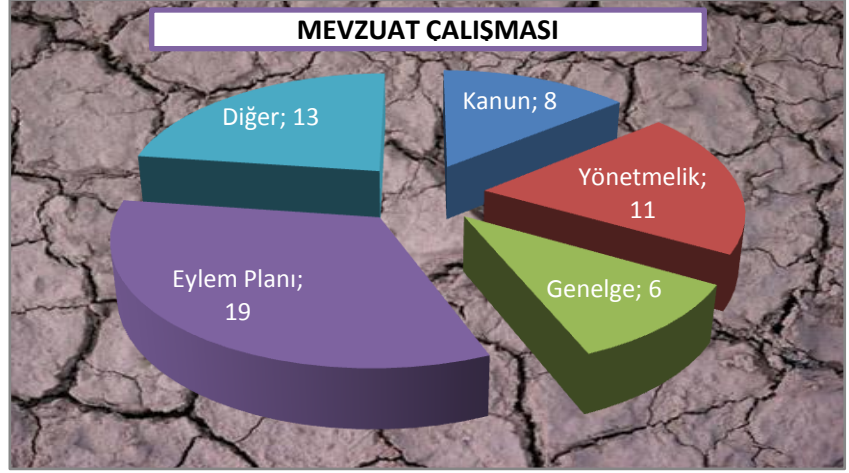
ÇÖLLEŞME İLE MÜCADELE
Mevzuat Çalışmaları
Eğitim ve Bilinçlendirme
Kurumsal Yapılanmalar
Uygulama Çalışmaları

MEVZUAT ÇALIŞMALARI:

Çölleşme/arazi bozulumu ile mücadele kapsamında birçok kuruluşun mevzuat çalışması bulunmaktadır. Bu mevzuat çalışmalarının bir kısmı Çölleşme/arazi bozulumu ile mücadeleyi doğrudan desteklemekte bir kısmı ise buna kısmen hizmet etmektedir. 2005-2012 yılları arasında ilgili kurumlar tarafından yaklaşık **57 adet** mevzuat çalışması yapılmıştır.

MEVZUAT ÇALIŞMASI:	57
Kanun	8
Yönetmelik	11
Genelge	6
Eylem Planı	19
Diğer	13

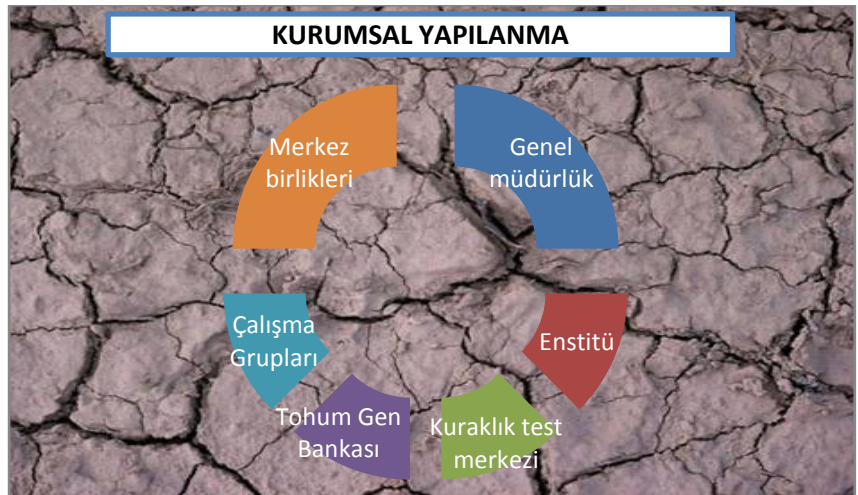

KURUMSAL YAPILANMA:

Ülkemiz tarafından 15.10.1994 tarihinde Paris'te imzalanan Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD), 11.02.1998 tarihli ve 4340 sayılı Kanunla Onaylanmış ve 16 Mayıs 1998 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Çölleşme/arazi bozulunun önemine binaen bu konuda daha etkin çalışabilmek için birçok kurumsal yapılanmaya gidilmiş ve yeni birimler oluşturulmuştur. Bu kapsamda farklı kurumlar altında genel müdürlük, enstitü, merkez birlikleri kurularak çölleşme/arazi bozulumu ile mücadelede çalışmaların daha sistemli yürütülmesi amaçlanmıştır.

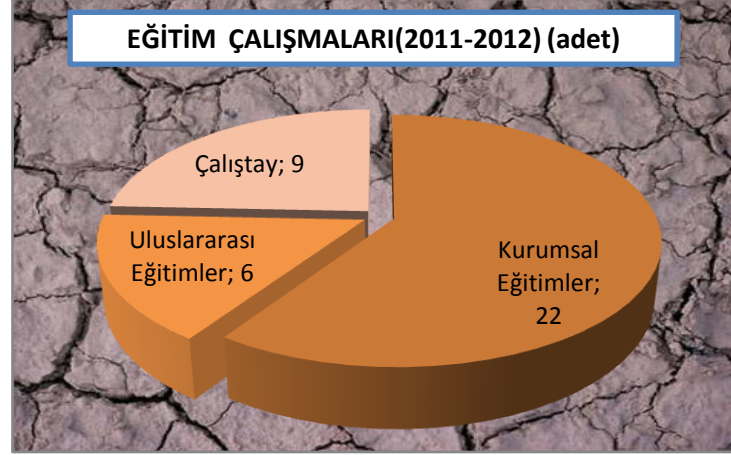
KURUMSAL YAPILANMA:	8
Genel müdürlük	2
Enstitü	1
Kuraklık test merkezi	1
Tohum Gen Bankası	1
Çalışma Grupları	1
Merkez birlikleri	2

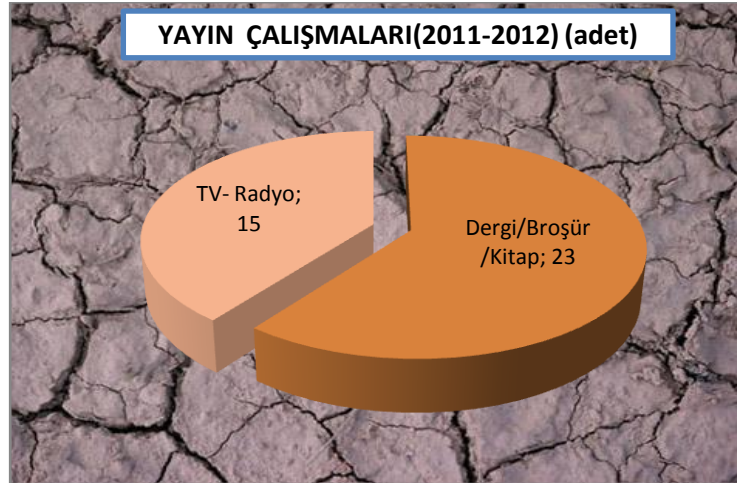
EĞİTİM ÇALIŞMALARI:

Çölleşme/arazi bozulumu ile mücadele kapsamında gerçekleştirilen eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları; yapılan tüm uygulama ve faaliyetlerin uygulayıcı ve halk tarafından benimsenerek sürdürülebilir bir şekilde devam etmesi açısından çok önemlidir. Bu nedenle eğitim ve bilinçlendirmelerin tüm kademede ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yapılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda 2005-2012 yılları arasında; radyo, TV, çalıştay, sempozyum, çiftçi eğitimleri, Cuma hutbeleri, öğrenci eğitimleri vb. yöntemlerle çölleşme/arazi bozulumunu da içeren **çevre konusunda** bilinçlendirme çalışmaları yapılmıştır.

EĞİTİM ÇALIŞMALARI¹:(2011-2012)	Adet	Kişi
Kurumsal Eğitimler	22	1203
Uluslararası Eğitimler	6	433
Çalıştay/Sempozyum	9	424

YAYIN ÇALIŞMALARI²:(2011-2012)	Adet
Kitap/Dergi/Broşür	23
TV- Radyo	15

¹ Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmiştir.

² Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanmıştır.

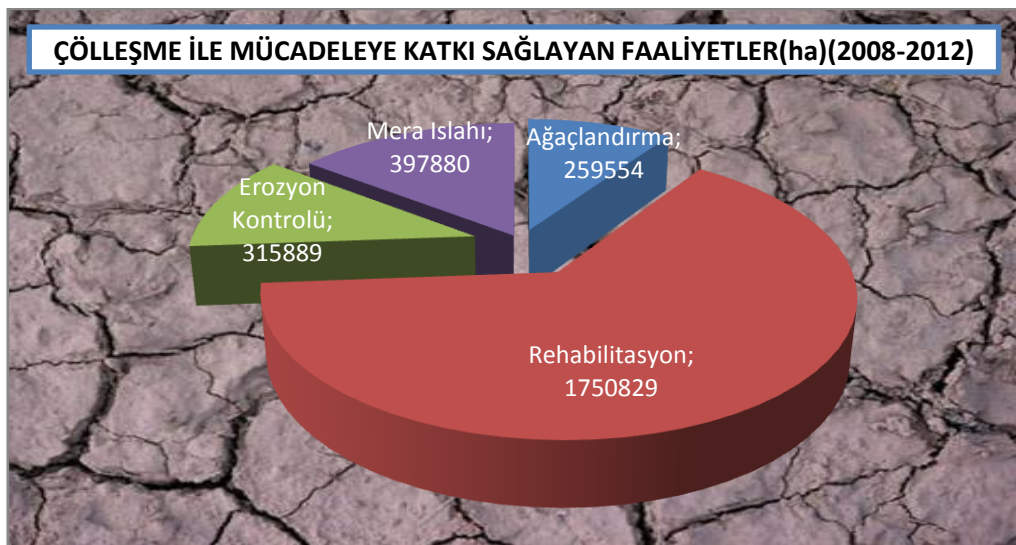
UYGULAMA ÇALIŞMALARI:

Çölleşme ile Mücadele Türkiye Ulusal Eylem Programında yer alan söz konusu eylemler kapsamında kurumların 2005-2012 yılları arasında yaptığı çalışmalardan yararlanılarak aşağıdaki veriler üretilmiştir.

ÇÖLLEŞME İLE MÜCADELEYE KATKI SAĞLAYAN FAALİYETLER (ha)					
	2008	2009	2010	2011	2012
Ağaçlandırma	48.501	56.407	59.163	48.530	46.953
Rehabilitasyon	336.910	374.728	346.902	344.570	347.719
Erozyon Kontrolü	53.917	50.352	61.401	67.088	83.131
Mera Islahı ³	76.642	77.521	79.968	82.114	81.635

ÇÖLLEŞME İLE MÜCADELEYE KATKI SAĞLAYAN FAALİYETLER		
Çevre Düzeni Planı tamamlanan il sayısı(2005-2012)		79
Orman Yangınları ile mücadele için yapılan havuz-gölet ve su toplama çukurunun sayısı (2005-2012)		450 adet
Organik tarımda desteklenen alan miktarı(2011)		271.190 ha
Arazi toplulaştırması yapılan alan ⁴ (2003-2012)		2.503.602 ha
Orman Alanlarındaki Artış(2004-2012)		489.378 ha
Korunan Alanlar ⁵ (2012 itibariyle toplam)	2689(adet)	5.629.880 ha

ORMAN YANGINLARI ⁶					
	2008	2009	2010	2011	2012
Yanan Alan(ha)	29.749	4.679	3.317	3.612	10.455
İyileştirilen Alan(ha)	24.433	10.940	1.959	2.086	4.833
İşlem gerektirmeyen alan(ha)	2.264	108	453	824	1.628
Gelecek yıla devreden alan (ha)	4.184	790	634	792	4.513

³ Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı verisi ve Orman ve Su İşleri Bakanlığı verisi toplamından elde edilmiştir.

⁴ Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmiştir.

⁵ Milli Park, Tabiat Parkı, Kent ormanları, ÖÇK Doğal sitler vb. alanları kapsamaktadır.

⁶ Tabii gençleştirme, suni gençleştirme ağaçlandırma rehabilitasyon, koruma vb. çalışmalar yapılmıştır.